

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0418U005083

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-12-2018

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Алексеева Анна Анатоліївна

2. Aleksieieva Anna Anatoliivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 06.03.01

Назва наукової спеціальності: Лісові культури, селекція, насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 06-12-2018

Спеціальність за освітою: Біологія

Місце роботи здобувача: Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066247

Місцезнаходження: просп. Гагаріна, буд. 72, м. Дніпро, Дніпропетровський р-н., Дніпропетровська обл., 49010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.004.09

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, 15, м. Київ, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, 72, м. Дніпро, Дніпропетровський р-н., Дніпропетровська обл., 49010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.47.45

Тема дисертації:

1. Стійкість рослин роду *Tilia* L. у природних і техногенних екотопах Степового Придніпров'я
2. Resistance of the genus *Tilia* L. plants in natural and technogenic ecotopes of the Steppe Dnieper

Реферат:

1. Дисертацію присвячено системному дослідженню сучасного стану і прогнозуванню розвитку рослин роду *Tilia* L. у природних та техногенних екотопах Степового Придніпров'я в умовах змін клімату. Виявлено надзвичайно високу чутливість навіть до незначного збільшення посушливості клімату у автохтонного виду *Tilia cordata* Mill. Показано достовірні відмінності в накопиченні і компонентному складі поверхневих восків листків, вмісті й співвідношенні хлорофілів, лінійних розмірах та щільності продихів, морфометричних показників листків рослин роду *Tilia* L. за умов освітлення і затінення, що підтверджує пристосованість до просторового розташування у кроні дерев. З'ясовано видову специфічність складу вуглеводнів епікутикулярних восків і морфо-фізіологічні ознаки листків в умовах освітлення та затінення. Окреслено індуковані впливом полутантів зміни активності ферментів антиоксидантного захисту насіння, листків і

бруньок у стані спокою, перерозподіл співвідношення компонентів вуглеводного обміну й коливальні зміни у складі та накопиченні окремих поліпептидів у білковому комплексі насіння у автохтонного, та інтродукованих видів роду *Tilia* L. Показано наявність віддаленого від материнських рослин підросту насінневого походження *T. platyphyllos* Scop. у штучних фітоценозах м. Дніпра, що можна вважати найпоказовішим проявом адаптивного потенціалу виду в специфічних умовах регіону. Уперше запропоновано математичні моделі темпів експансії *T. platyphyllos* на території міських фітоценозів за умов збереження тенденції кліматичних змін.

2. The thesis is devoted to the study of current state and to forecast of development of the genus *Tilia* L. plants in the natural and technogenic ecotopes of the Steppe Dnieper in the climate change conditions. An extremely high sensitivity, even to a slight increase in the aridity of the climate, was established for an aboriginal species of *Tilia cordata* Mill. The results of the study showed a decrease in the chlorophyll content in the leaves of *T. cordata* from the upper part of the slope in comparison with the lower one, as well as the correlation of the chlorophyll level with the illumination, temperature and humidity. In addition, increased accumulation of the cuticular waxes and a significant increase in the total pool of long chain high molecular hydrocarbons in their composition were detected in the sunned leaves in comparison with the shaded ones, indicating the functioning of effective mechanisms for the regulation of the biosynthesis of cuticular waxes during the adaptation of introduced species of the genus *Tilia* L. to the environmental conditions of the Steppe Dnieper. The changes in the activity of antioxidant protection enzymes induced by the action of the pollutants were detected in the seeds, leaves and dormant buds of the species *T. platyphyllos*, *T. europaea*, *T. amurensis*, *T. tomentosa*, *T. begoniifolia* 25 and *T. cordata*. Substantial rearrangement of the components of the antioxidant system in plant organs confirmed the hypothesis that the genus *Tilia* L. species adapt to the technogenic conditions of urban agglomerations by changing metabolic processes at all stages of ontogenesis.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лихолат Юрій Васильович

2. Lykholat Yuriy Vasyliovych

Кваліфікація: д. б. н., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пономарьова Олена Анатоліївна

2. Ponomarova Olena Anatoliivna

Кваліфікація: к. б. н., 06.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Колесніченко Олена Валеріївна

2. Kolesnichenko Olena Valeriivna

Кваліфікація: д. б. н., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Лакида Петро Іванович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Лакида Петро Іванович

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності

Юрченко Т.А.